

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Joanna Dłuska, Agnieszka Jedlińska-Kawska

Przez świat filmu do swojego świata

Zeszyt ćwiczeń do kinoterapii dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych

Bydgoszcz 2011

*Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego*

SPIS TREŚCI

Od autork	s.4
Rozdział I Świat przez historię	s.5-16
1. Gotycki thriller, czyli „Imię Róży”	s.6-7
2. Ghandi – co można zmienić w życiu nie używając siły	s.8-9
3. Elizabeth – czyli opowieść o władzy	s.10
4. Odkrycie „raju” to klęska czy zwycięstwo Europejczyków? Refleksje o odkryciach geograficznych w świetle filmu Ridleya Scotta „Rok 1492”.	s.11-12
5. Poruszająca opowieść o miłości, przeznaczeniu oparta na celtyckim micie – „Tristan i Izolda”	s.13-14
6. Prawda o rzymskich czasach czy tylko wzruszająca opowieść o losach Maximusa?	s.15-16
Rozdział II Świat przez opowieści	s.17-29
1. „Jeśli racja jest po stronie siły...” – refleksje wywołane filmem Rolanda Joffe’a „Misja”	s.18-19
2. Opowieści z Narnii, czyli dlaczego nawet dorośli lubią bajki...	s.20-21
3. Family man – o ustalaniu własnej hierarchii wartości	s.22
4. Satyra na postęp czy na pełne fantantyzmu zacofanie? Rozmowy wokół filmu „Konopielka”.	s.23-24
5. Dowcip, parodia, absurd, komediowy geniusz w czystej postaci-Monty Python i Święty Grall.	s.25-26
6. Podróż po zniszczonym świecie, w którym dobro walczy ze złem – „Księga ocalenia”	s.27
7. Szekspirowska fabuła w średniowiecznej Japonii. „Tron we krwi” jako transpozycja „Makbeta”	s.28-29

Rozdział III Świat przez różnych ludzi	s.30-40
1. W jakim stopniu film Piotra Trzaskalskiego „Edi” jest zwierciadłem współczesności łamiącym stereotypy?	s.31-332
2. Wszystko będzie dobrze czyli co jest cudem?	s.33
3. „Malowany welon”- o trudnej sztuce poznania człowieka, miłości, przebaczenia i dokonywania właściwych wyborów	s.34
4. Pokój Marvinina – o latach, które nas rozdzielają i chwilach, które sprawiają, że się odnajdujemy.	s.35
5. „Sztuczki” Jakimowskiego prawdziwym filmem o prawdziwym człowieczeństwie.	s.36
6. Bronić się czy poddać? Trudne decyzje i niezwykli ludzie w filmie „Filadelfia”.	s.37-39
7. Solista- talent nie zawsze bywa darem.	s.40
Dodatek. Przykładowe konspekty zajęć i karty pracy.	s.41-53

Od autorek

Kinoterapia jest podejściem wspierającym tradycyjną terapię i polega na wykorzystywaniu wpływu filmu na odbiorców. Jest zaliczana do arteterapii. Kinoterapia lub inaczej filmoterapia narodziła się w Stanach Zjednoczonych, a jej pierwsze definicje pojawiły się w latach 90. XX wieku.

Ten rodzaj terapii skierowany jest do wszystkich osób, które mają trudności interpersonalne, poczucie inności, lęk czy depresję.

Dzięki kinoterapii osoby z takimi problemami potrafią radzić sobie w nieoczekiwanych sytuacjach, ze stresem lub zrozumieć otaczający je świat i trudności życiowe.

Naszym zamierzeniem jest także właściwy odbiór dzieła filmowego, zrozumienie kontekstów literackich i filozoficznych, a także wykorzystywanie w myśleniu symboli i metafor z czym uczniowie niewidomi i słabo widzący mają więcej problemów niż osoby pełnosprawne.

Stąd proponowane zajęcia mają rozwijać uczniów zarówno jeśli chodzi o samopoznanie, jak i umożliwić im lepszy kontakt z dziełami kultury.

Z naszego doświadczenia wynika, że uczniowie, dla których proponujemy nasz zeszyt ćwiczeń, wchodząc w dorosłe życie, mierzą się z rzeczywistością i często sobie z nią nie radzą. W rozwiązywaniu problemów nie zawsze otrzymują wsparcie w domu. Sytuacje trudne naturalne dla osób pełnosprawnych są „nie do pokonania” w przypadku osób z różnymi dysfunkcjami.

Prezentowane karty ćwiczeń powstały podczas realizacji zajęć z kinoterapii przeprowadzanych w ramach projektu „Bliżej świata – od konkretnego do abstrakcji” współfinansowanego przez Europejski Fundusz Społeczny.

Rozdział I

Świat przez historię

Gotycki thriller, czyli „Imię Róży”

Dzisiaj przenosimy się do fascynującej epoki, do średniowiecza.

Śledztwo w klasztorze benedyktyńskim na północy Włoch prowadzone jest w ciągu jednego tygodnia pod koniec listopada

1327 roku. Zakonnicy spędzają dni oddając się zgodnie z regułą różnym zajęciom.

1. Czy możesz określić, jakie czynności wykonują zakonnicy w klasztorze? Odwołaj się do ogólnej wiedzy.....

.....
.....
.....

2. Skryptorium to pomieszczenie, w którym mnisi przepisują księgi. Jakie panują tam warunki, atmosfera?

3. Księgi zakazane przez duchownych średniowiecza to.....

.....
.....
.....
.....

4. Obserwując wybrane sceny z filmu, podaj kilka przykładów ilustrujących prawdę o średniowieczu.

.....
.....
.....
.....

Wśród mnichów znajdują się postacie bardzo różnorodne. Podaj kilka przykładów.....

.....
.....
.....

.....

- 6. Jaką metodę prowadzenia śledztwa wybrał Wilhelm? Czy zachowywał się jak typowy zakonnik?.....**
.....
.....
.....
.....
- 7. „Ora et labora”, „benedyktyńska praca” – dopisz do podanych frazeologizmów określenia bliskoznaczne.....**
.....
.....
- 8. Biblioteka jako labirynt to metafora.....**
.....
.....
- 9. Klasztor średniowieczny i współczesny. Jakie różnice i podobieństwa dostrzegasz? Odwołaj się do fragmentów filmu „ Imię róży” i „Wielka cisza”.**

Ghandi – co można zmienić w życiu nie używając siły.

1. Ghandi zyskał przydomek Mahatma czyli „wielki duchem” Spróbuj się zastanowić, jakie cechy jego charakteru potwierdzają tę „wielkość” i w jakich scenach filmu widać je najwyraźniej.

Cecha charakteru	Scena filmu, w której się uwidoczniła

2. W filmie Ghandi i jego żona odgrywają scenę swoich zaślubin. Jakim mężem był Mahatmi? Jak udowodniała swoją miłość jego żona?

.....
.....
.....
.....
.....

3. Które z zachowań Ghandiego poruszyły cię najbardziej? Gdybyś mógł przenieść się do Indii tamtych czasów, w których wydarzeniach chętnie byś uczestniczył, które uznałbyś za śmieszne lub nieracjonalne?

.....
.....
.....
.....
.....

4. Wyobraź sobie, że zakładasz własną partię wyborczą. Jakie byłoby jej wyborcze hasło? Jakie wybrałbyś metody politycznej walki?

.....
.....
.....
.....
.....

5. Spróbuj ułożyć krótkie przemówienie do swoich przyszłych wyborców.

.....
.....
.....
.....
.....

Elizabeth – czyli opowieść o władzy

1. Spróbuj w kilku punktach przedstawić życie Elżbiety I. Które momenty jej biografii uważasz za przełomowe? Dlaczego?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Gdyby można było Elżbietę opisać za pomocą pięciu przymiotników, to które byś wybrał/a?

.....
.....
.....
.....

3. Dlaczego władza jest jednym z celów człowieka? Co sprawia, że jest trudem? Co sprawia, że „działa, jak narkotyk”?

.....
.....
.....
.....

4. Czy mógłbyś/mogłabyś zaprzyjaźnić się z Elżbietą? Czy władcy w ogóle mają przyjaciół?

.....
.....
.....
.....

5. Gdybyś został/a królem/królową jaka byłaby twoja pierwsza decyzja?

.....
.....

Odkrycie „raju” to klęska czy zwycięstwo Europejczyków? Refleksje o odkryciach geograficznych w świetle filmu Ridleya Scotta „Rok 1492”.

Dzisiaj przed Tobą film wymagający nie tylko skupienia się podczas oglądania, ale także zapoznania się z tłem historycznym i obyczajowym. Interpretując wybrane sceny wykorzystaj różne materiały źródłowe. Odpowiadając na pytania zwróć uwagę na ilość punktów, które możesz zdobyć.

1. Hiszpania była potężnym mocarstwem w XV i XVI wieku.

Odwołując się do filmu i materiałów źródłowych wyjaśnij przyczyny tej potęgi (4 pkt).

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Opisz przygotowania do wyprawy Krzysztofa Kolumba. Uwzględnij kto pomagał w zorganizowaniu przedsięwzięcia?

(5 pkt)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Działalność Świętej Inkwizycji – podaj przykłady: (4 pkt)

.....
.....
.....
.....
.....

4. Nowy Świat w oczach Europejczyków to miejsce: (3 pkt)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**5. Określ jakie relacje panowały między odkrywcami a tubylcami.
Podaj kilka przykładów z filmu. (4 pkt)**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Kim jest narrator w filmie? (1 pkt)

.....

**7. Jak rozumiesz słowa z zakończenia filmu: „*Życie ma więcej
wyobraźni niż można sobie wymarzyć*” (4 pkt).**

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**8. Określ, w jakim stopniu materiały źródłowe pozwoliły Ci lepiej
zrozumieć film (skala 0 – 10). Czego nowego dowiedziałas/ęś się?**

.....
.....

**Poruszająca opowieść o miłości, przeznaczeniu oparta na celtyckim micie
– „Tristan i Izolda”**

Dzisiaj przed Tobą najstynniejszy romans średniowiecza. Przed obejrzeniem filmu posłuchaj opowieści o miłości w czasach feudalnych.

- 1. Na podstawie wysłuchanego tekstu przedstaw kilka punktów składających się na fabułę literackiej wersji dziejów Tristana i Izoldy:**

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- 2. Znasz już tło historyczne opowieści, podaj przykłady z filmu ilustrujące życie ludzi w średniowieczu:**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- 3. Czy wierzysz w prawdziwą miłość? Uczucie między Izoldą i Tristanem jest według Ciebie rzeczywiste? Uzasadnij odpowiedź w rozmowie z kolegą, koleżanką.**

- 4. Jakie wątki odnajdujesz w filmie? Który z nich wydaje Ci się najważniejszy?**

.....
.....
.....
.....
.....

5. Odbiorcy filmu to kobiety i mężczyźni. Postaraj się wymienić:

- **co zachwycić mogło męską publiczność:**

.....
.....
.....

- **co podbiło serca damskiej części widowni?**

.....
.....
.....

6. Odwołując się do obejrzanego obrazu i własnych doświadczeń:

- **Warto zastanawiać się nad podejmowanymi decyzjami i ich konsekwencjami?**

.....
.....
.....

- **Może lepiej nie kombinować i być szczerym wobec otoczenia.....**

.....
.....

- **Pozwolić, żeby los sam decydował o tym, co najlepsze**

.....
.....
.....

Prawda o rzymskich czasach czy tylko wzruszająca opowieść o losach Maximusa?

Przeczytaj uważnie i postaraj się najpełniej odpowiedzieć na postawione pytania. Twoje rozważania, refleksje i pomysły nie podlegają żadnej ocenie. Dzięki ćwiczeniom możesz rozwinąć swoje umiejętności, wzbogacić wiedzę, pomóc w rozwiązaniu trudnych problemów. Wykorzystaj swoją wiedzę, intuicję....i wiele talentów.

1. Z czym kojarzą Ci się walki gladiatorów?

.....
.....
.....

2. Obserwując bohaterów filmu wskaż cechy, które według Ciebie powinien posiadać dowódca:

.....
.....
.....
.....

3. Znasz już Maximusa. Spróbuj uzasadnić, dlaczego potrafi w różnych sytuacjach być bezlitosnym i jednocześnie czułym, wrażliwym człowiekiem.

.....
.....
.....
.....

4. Wehikuł czasu przenosi Cię w czasy Cesarstwa Rzymskiego i stajesz się Rzymianinem. Jak wygląda twoje codzienne życie. Odpowiedź zredaguj w 8-10 zdaniach.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Oceń na wybranych przykładzie z filmu relacje rodzinne bohaterów.

.....
.....
.....
.....
.....

6. Podaj synonimy do wymienionych wyrazów:

Dzielny -

Rozważny -.....

Honorowy -.....

Wrażliwy -.....

Tchórzliwy -.....

Zachłanny -.....

7. Poznałeś/aś przykładowe recenzje filmu. Spróbuj napisać swoją.

Rozdział II

Świat przez opowieści

„Jeśli racja jest po stronie siły...” – refleksje wywołane filmem Rolanda Joffe’a „Misja”

1. Określ narratora na podstawie fragmentów filmu wskazanych podczas oglądania:

.....
.....
.....

2. Wyodrębnij motywy powtarzające się w obrazie filmowego opowiadania, spróbuj określić ich funkcję w budowaniu nastroju, znaczeń symbolicznych, kompozycji:

a) melodia grana na oboju:

.....
.....
.....

b) wodospad

.....
.....
.....
.....
.....

3. Wskaż poszczególne sekwencje filmu (najważniejsze wydarzenia):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Filmowa metafora dotyczy wybranych problemów przedstawionych w filmie. Określ wskazane postawy bohaterów:

a) ojciec Gabriel

.....
.....

.....
.....
b) Mendoza:

.....
.....
.....
.....
c) kardynał:

.....
.....
.....
.....
5. Podaj przykłady świadczące o konflikcie wartości (dobro, zło):

.....
.....
.....
.....
6. Określ główne przesłanie „Misji”:

.....
7. Posłuchaj wiersza Z. Herberta „Przesłanie pana Cogito” i zastanów się, co oznacza termin „trudny optymizm”.

Opowieści z Narnii czyli dlaczego nawet dorośli lubią bajki...

1. Co czujesz oglądając filmy, których bohaterowie pochodzą z świata baśni?

.....
.....
.....
.....

2. Czy baśnie to tylko powrót do dzieciństwa?

.....
.....
.....
.....

3. Dlaczego ludzie pisali baśnie i dlaczego nadal je piszą?

.....
.....
.....
.....

4. Jak myślisz z jakimi problemami czy lękami radzą sobie dzieci (i nie tylko) czytając o dzielnym rycerzu, smoku, Czerwonym Kapturku, Śpiącej Królewnie?

.....
.....
.....
.....

5. Jakie postawy odnajdujemy w bohaterach „Podróży Wędrowca do świtu” (np. Eustachego, Łucji)?

.....
.....
.....
.....

6. Czy znane jest ci pojęcie „bajka terapeutyczna”?

.....
.....
.....
.....

7. Gdybyś musiał poradzić sobie z jakimś ważnym problemem twojego dziecka, to jaką bajkę byś dla niego wybrał? – nazwij przykładowy problem i podaj tytuł bajki.

.....
.....
.....
.....

8. Spróbuj napisać własną krótką bajkę, która może pomóc rozwiązać jakiś problem, który był dla ciebie trudny w dzieciństwie.

.....
.....
.....
.....

Satyra na postęp czy na pełne fantantyzmu zacofanie? Rozmowy wokół filmu „Konopielka”.

Dzisiaj przed tobą polski film obyczajowy wypełniony komizmem słownym, sytuacyjnym i wieloma emocjami towarzyszącymi mieszkańcom zapadłej wsi. Oglądaj z uwagą, postaraj się zrozumieć mechanizmy rządzące życiem chłopów w Taplarach.

1. Pierwsze spotkanie:

Kaziuk i

2. Wymień członków rodziny Kaziuka, wskaż kto „rządzi” w domu:

.....
.....

3. Wiara i zabobon w Taplarach. Podaj kilka przykładów świadczących o głębokiej religijności i wierze w zabobony.

.....
.....
.....

4. Bóg i diabeł, dobro i zło w interpretacji mieszkańców Taplar:

.....
.....
.....

5. Wskaż, w jaki sposób dociera do wsi cywilizacja:

.....
.....

6. Określ stosunek chłopów do szkoły, elektryczności?

.....
.....
.....

7. Zmiany w życiu Kaziuka i jego rodziny po wprowadzeniu się nauczycielki:

.....
.....
.....

8. Wyjaśnij dlaczego Kaziuk się buntował?

.....
.....
.....

9. Które sceny w filmie były według Ciebie śmieszne, a które Cię zasmuciły? Uzasadnij swoje zdanie.

.....
.....
.....
.....
.....

Dowcip, parodia, absurd, komediowy geniusz w czystej postaci – Monty Python i Święty Grall.

1. Zanim obejrzysz wybrane sceny filmu zapoznaj się z informacjami na temat:

- Komedia jako gatunek filmowy
- Skecz
- Parodia
- Absurd
- Surrealizm.

2. Czas rycerzy. Odwołując się do znanych utworów literackich bądź filmów podaj kilka przykładów rycerzy.

.....
.....
.....

3. Na podstawie fragmentów tekstu Marii Ossowskiej wymień cechy rycerza średniowiecznego.

.....
.....
.....
.....
.....

4. Obserwując film wskaż sytuacje, w których rycerz średniowieczny przestaje być bohaterem, a staje się postacią komiczną. Uzasadnij odpowiedź.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Wiesz już czym jest absurd i surrealizm. Podaj kilka przykładów występujących w filmie.

.....
.....
.....
.....
.....

6. Który sposób mówienia o średniowiecznym rycerzu bardziej do Ciebie trafia: realistyczny czy komediowy z elementami absurdu?

.....
.....
.....
.....
.....

7. Czy pamiętasz, jakim językiem mówili bohaterowie Monty Pythona?

.....
.....
.....
.....

**Podróż po zniszczonym świecie, w którym dobro walczy ze złem –
„Księga ocalenia”**

1. Wiesz czym jest Biblia, przypomnij jak na jej kartach toczy się walka dobra ze złem:

.....
.....
.....

2. Podaj wyrazy, określenia bliskoznaczne do terminu „Apokalipsa”:

.....
.....

3. Jaki obraz niedalekiej przyszłości dostrzegasz już w pierwszych kadrach filmu? Co ci on przypomina?

.....
.....
.....

4. Główny bohater filmu, Eli przemierza Amerykę, aby

.....
.....

5. Jakie cechy bohatera zwracają Twoją uwagę? Czy dostrzegasz w nim postawy innych znanych ci bohaterów filmowych, literackich?

.....
.....
.....
.....

6. Refleksja czy przemoc i dobitna akcja? Czego więcej w filmie?

.....
.....
.....

7. Spośród podanych nazw gatunków filmowych zaznacz te, które twoim zdaniem realizuje „Księga ocalenia”: film katastroficzny, przygodowy, obyczajowy, miłosny, horror, komedia, dramat, western, kryminał, film akcji.

Szekspirowska fabuła w średniowiecznej Japonii. „Tron we krwi” jako transpozycja „Makbeta”

Twórczość Szekspira to nie tylko nowoczesny, odmienny od starożytnych zbiorów dramatów, ale także inspiracja dla reżyserów światowego kina. Akira Kurosawa zrealizował ciekawe filmy z wykorzystaniem szekspirowskiej tragedii. Jego propozycje są dość rewolucyjne. Oglądając „Tron we krwi” zwróć uwagę na nowatorskie spojrzenie na twórczość Szekspira, wprowadzenie japońskiej rzeczywistości.

1. Zapoznaj się z informacjami na temat: adaptacja, ekranizacja, transpozycja. Zapamiętaj podobieństwa i różnice między nimi.

2. Czarownice u Szekspira, w filmie

.....

3. Wymień bohaterów stworzonych przez reżysera filmu:

.....
.....
.....

4. Jakie wydarzenia rozpoznajesz? Wymień je:

.....
.....
.....

5. Wskaż kilka przykładów ilustrujących realia średniowiecznej Japonii

.....
.....
.....
.....

6. W jaki sposób reżyser pokazał relacje międzyludzkie?

.....
.....
.....

7. Słowo czy obraz? Co ma większą ekspresję w filmie? Uzasadnij.

.....
.....

.....
.....
.....

8. Która z prezentowanych postaci zrobiła na tobie największe wrażenie?

.....
.....
.....
.....

9. Czego dowiadujesz się o samurajach?

.....
.....
.....
.....

10. Które z prezentowanych scen można uznać za najbardziej pamiętne?

.....
.....
.....
.....

Rozdział III

Świat przez różnych ludzi

W jakim stopniu film Piotra Trzaskalskiego „Edi” jest zwierciadłem współczesności łamiącym stereotypy?

Dzisiaj przed Tobą polski film prezentujący obraz niezbyt ładnej rzeczywistości. Oglądając, zwróć uwagę na miejsce akcji, postawy bohaterów i różne stereotypy.

1. Odwołując się do własnych obserwacji sporządź wizerunek bezdomnego. Jaki stosunek do bezdomnych ma otoczenie?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Na podstawie wybranych fragmentów filmu określ miejsce akcji. Podaj szczegółowe informacje:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Dokonaj krótkiej prezentacji bohaterów filmu. Opowiedz o nich w 4-5 zdaniach koledze/koleżance.

4. Zapisz w punktach przebieg dnia Ediego i Jureczka:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Na podstawie przytoczonej poniżej rozmowy bohaterów zastanów się nad rolą marzeń w życiu każdego człowieka.

Jureczek: Edi... Dzięki

Edi: Za co?

Jureczek: Że nie dałeś telewizora sprzedać. Widzisz, jakie życie może być piękne. Jakbym był bogaty, to bym miał ze trzy telewizory. Jeden w sypialni, drugi w jadalni, trzeci w kuchni. Wtedy bym czuł, że żyję.

Edi: A teraz nie czujesz?

Jureczek: A co ja za życie mam?

Edi: Swoje.

6. Wymień kilka przykładów świadczących o szlachetności Ediego:

.....
.....
.....
.....
.....

7. Wiesz czym jest stereotyp. Czy Edi to postać będąca stereotypem człowieka bezdomnego? Uzasadnij swoją odpowiedź.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Zapoznaj się z wypowiedzią reżysera filmu, Piotra Trzaskalskiego. Czy według Ciebie udało mu się zrealizować powzięty zamiar? Odpowiedz redagując 2-3-zdania złożone.

.....
.....
.....

Wszystko będzie dobrze, czyli co jest cudem?

1. Oceń postawy bohaterów Andrzeja i Pawła . Co wydaje ci się racjonalne, a co nie w ich wyborach?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Jakie momenty filmu, twoim zdaniem, wydają się być momentami kluczowymi?

.....
.....
.....

3. Co jest cudem? Dlaczego?

.....
.....
.....

4. Jak odczytujesz zakończenie filmu? Dlaczego?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Czy audiodeskrypcja to , twoim zdaniem, pomoc dla osób niewidomych i słabo widzących w czasie oglądania filmu? Co byś zmienił?

.....
.....
.....

6. Spróbuj stworzyć własną audiodeskrypcję do podanego fragmentu filmu. Pamiętaj o szczegółach(np. kolorach, porze dnia, itp.)

„Malowany welon”- o trudnej sztuce poznania człowieka, miłości, przebaczenia i dokonywania właściwych wyborów.

1. Scharakteryzuj krótko Kitty i Waltera mieszkańców Londynu i Szanghaju.

.....
.....
.....
.....
.....

2. Co jest momentem przełomowym w życiu Waltera? Co jest momentem przełomowym w życiu Kitty?

.....
.....
.....
.....
.....

3. Co (lub kto) pozwoliło na nowo spotkać się bohaterom filmu?

.....
.....
.....
.....
.....

4. Co lub kto Ciebie szczególnie porusza w tym filmie?

.....
.....
.....
.....
.....

5. Spróbuj wcielić się w rolę Waltera juniora i porozmawiaj z matką (Kitty) o ojcu.

.....
.....
.....
.....
.....

**Pokój Marvina – o latach, które nas rozdzielają i chwilach,
które sprawiają, że się odnajdujemy.**

1. Do jakiego gatunku filmowego zaliczyłbyś/ zaliczyłabyś ten film.

.....

2. Jakie problemy ma Lee?

.....

.....

.....

3. Jakie problemy ma Bessie?

.....

.....

.....

4. Jak oceniasz postawę Lee?

.....

.....

.....

5. Jak oceniasz postawę Bessie?

.....

.....

.....

6. Jaka rolę odgrywa w ich życiu Hank?

.....

.....

.....

7. Jak wyjaśnisz tytuł filmu?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Którą z tych postaci mógłbyś/mogłabyś zagrać? Dlaczego?

.....

.....

„Sztuczki” Jakimowskiego prawdziwym filmem o prawdziwym człowieczeństwie.

Dzisiaj rozmawiamy o świecie widzianym oczami dziecka. Film Jakimowskiego został nagrodzony na wielu festiwalach filmowych Europy. Zachwyił swoją prostotą i tęsknotą za czasem dziecięcych doznań.

1. W jakim świecie żyją Elka i Stefek?

.....
.....
.....
.....

2. Przedstaw kilka punktów z rozkładu dnia małego bohatera:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Obserwując Elkę i Stefka spróbuj określić ich stosunek do ludzi

.....
.....
.....
.....

4. Masz marzenia? Jakie marzenia mają bohaterowie filmu? Które z nich można uznać za najważniejsze?

.....
.....
.....
.....

5. Często mówi się: „żyć to być a nie mieć”. Jak rozumiesz to stwierdzenie? Porozmawiaj o tym z osobą Tobie szczególnie bliską.

6. Czy można mieć wpływ na swój los? Jak robili to Elka i Stefek?

.....
.....
.....

**Bronić się czy poddać? Trudne decyzje i niezwykli ludzie
w filmie „Filadelfia”**

Dzisiaj spotkanie ze znanym filmem sprzed wielu lat, z „Filadelfią”. Zanim zapoznasz się z doskonałym obrazem, zastanów się nad kilkoma problemami.

1. Wypisz do podanych przykładów skojarzenia dotyczące cech

- **Ludzie starzy**
są.....
- **Kobiety**
są.....
....
- **Mężczyźni**
są.....
- **Niemcy**
są.....
....
- **Osoba, która nie ma chęci mieć dziecka**
jest.....
- **Ludzie urodzeni w bogatych rodzinach**
są.....

2. Dokończ zdania, nie zastanawiaj się zbyt długo:

- **Kobieta**
jest.....
.....

- **Kobieta powinna być.....**
- **Mężczyzna jest.....**
- **Mężczyzna powinien być.....**

3. Uzupełnij:

- **Ponieważ jestem mężczyzną, muszę.....**
- **Ponieważ jestem kobietą, muszę.....**
- **Gdybym był kobietą, mógłbym.....**
- **Gdybym była mężczyzną, mogłabym.....**

4. Napisz z czym kojarzy Ci się AIDS?

.....

.....

.....

.....

5. Znasz już fragment filmu. Jakie uczucia mogłyby Tobie towarzyszyć, gdybyś dowiedział/a się o zwolnieniu z pracy z powodu bliżej nieokreślonego. Powiedz o tym swojemu koledze/koleżance.

6. Bronić się czy poddać? Jak według Ciebie powinien, zachować się bohater filmu. Uzasadnij w kilku zdaniach.

.....

.....

.....
.....
.....
.....

7. Jesteś chory na..... Jak powiesz o tym swoim najbliższym?

.....
.....
.....

**8. Bohater filmu jest dla Ciebie postacią pozytywną czy negatywną?
Uzasadnij.**

.....
.....
.....
.....

**9. Porozmawiaj ze swoimi najbliższymi o śmierci. Może uda Ci się
dowiedzieć, czy dla Nich śmierć jest przerażająca, a może zupełnie
odwrotnie. Co Ty myślisz o umieraniu?**

Solista- talent nie zawsze bywa darem

Spróbujmy w grupach zastanowić się nad problemami, których dotyczy film „Solista”.

Choroba

- 1. Jakie problemy niesie ze sobą choroba członka rodziny.**
- 2. Czy i kto może nam pomóc rozwiązać te problemy.**
- 3. Na jakie sytuacje powinniśmy się przygotować?**
- 4. Jak daleko może posunąć się nasza ingerencja w życie drugiego człowieka?**
- 5. Czy powinniśmy uszanować decyzje osoby chorej?**
- 6. Czy chory człowiek ma prawo do porzucenia terapii? Uzasadnij swoją odpowiedź.**

Talent

- 1. Czy talent to więcej czy mniej obowiązków?**
- 2. Czy człowiek utalentowany może odczuwać swój talent jak obciążenie?**
- 3. Jak rozumiesz tytuł filmu?**

Bezdomność

- 1. Czy bezdomność jest wyborem czy zrzędzeniem losu?**
- 2. Jakie widzisz sposoby pomocy ludziom bezdomnym?**

Zadanie :

Napisz krótką recenzję filmu, którą umieścisz na forum fanów kina, w której opiszesz uczucia towarzyszące oglądaniu filmu.

Dodatek

Przykładowe konspekty zajęć i karty pracy

KONSPEKT ZAJĘĆ Z ZAKRESU KINOTERAPII Z WYKORZYSTANIEM FILMOTEKI SZKOLNEJ DLA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

Temat: Człowiek w sytuacji zagrożenia.

Cele ogólne:

- **Zapoznanie uczniów z filmem „Szczerołap”;**
- **Wprowadzenie pojęcia: *dokument kreacyjny*;**
- **Zaznajomienie z wielowarstwowością dzieła filmowego**

Cele operacyjne:

- **uczeń kształci kompetencje komunikacyjne w zakresie odbioru i tworzenia różnych komunikatów ;**
- **uczeń świadomie i krytycznie odbiera dzieło filmowe, kształci i utrwała umiejętność abstrakcyjnego odbioru dzieła kultury;**
- **uczeń samodzielnie dokonuje oceny postaw bohaterów filmowych i literackich;**
- **uczeń potrafi odczytać treści paraboliczne;**
- **uczeń ma świadomość różnorodności własnych uczuć w sytuacji zagrożenia;**

Czas zajęć: 2 jednostki lekcyjne

Metody: wykład, burza mózgów, drama, praca z tekstem, praca w grupach

Środki dydaktyczne: film, wybór tekstów do pracy w grupach, rzutnik multimedialny

Przebieg zajęć:

1. Wprowadzenie do zajęć:

- **Gdybyś mógł być zwierzęciem, to w które z nich byś się wcielił?-
odgrywanie ról;**
- **A teraz wyobraź sobie, że nie masz wyboru i musisz być szczurem.
Co czujesz, jak się będziesz zachowywał, jak będą odbierać cię
ludzie?**

2. Projekcja filmu z audiodeskrypcją

- **Podział zespołu klasowego na dwie grupy:**

I – obserwacja postaw zegarmistrza

II- obserwacja zachowań szczurów

3. Konfrontacja zebranych informacji:

- **Dyskusja, „burza mózgów”**
- **Analiza i interpretacja sceny otwierającej i zamykającej film**

4. Człowiek w sytuacji zagrożenia – kat i ofiara (praca z fragmentami tekstów w III grupach)

- **I grupa – frag. *Dzieci Ireny Sendlerowej***
- **II grupa – frag. *Rozmów z katem***
- **III grupa – frag. *Pianisty***

5. Wymieszanie grup (III grupy o innym składzie, w każdej członkowie I, II, III grupy z punktu 4.)

- **Podzielenie się refleksjami na temat przeczytanych fragmentów**

6. Wysłuchanie przemówienia gen. W. Jaruzelskiego z 13 grudnia 1981 roku – podanie jednego z wielu możliwych kierunków interpretacji filmu

- **Wykorzystanie materiałów zawartych w broszurze M. Jazdona**

7. Co to jest dokument kreacyjny?- uporządkowanie informacji o rodzaju filmu dokumentalnego na podstawie różnych źródeł (patrz bibliografia)

8. Praca domowa: Wciel się w jednego z poznanych dziś bohaterów (filmowych lub literackich) i napisz, co czujesz w sytuacji zagrożenia.

BIBLIOGRAFIA:

- 1. *Film w edukacji humanistycznej*, praca zbiorowa pod red. Ewy Nurczyńskiej-Fidelskiej, PWN, Warszawa 1993;**
- 2. Matusiak B., *Drama na lekcjach języka polskiego w szkole średniej*, Stentor, Warszawa 2001**
- 3. Mieszkowska Anna, *Dzieci Ireny Sendlerowej*, Muza, Warszawa 2009**
- 4. Moczarski Kazimierz, *Rozmowy z katem*, Znak, Kraków 2004;**
- 5. *Słownik filmu*, praca zbiorowa pod red. Rafała Syski, Zielona Sowa, Kraków 2005, str.45;**
- 6. Szpilman Władysław, *Pianista*, Znak, Kraków 2000;**
- 7. www.filmotekaszkolna.pl**

KONSPEKT ZAJĘĆ Z ZAKRESU KINOTERAPII Z WYKORZYSTANIEM FILMOTEKI SZKOLNEJ DLA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

Temat: Różne postawy człowieka w systemie totalitarnym.

Cele ogólne:

- **Zapoznanie uczniów z filmem „Człowiek z marmuru” i sylwetką jego twórcy;**
- **Uporządkowanie wiedzy ucznia na temat sytuacji politycznej, historycznej i społecznej lat 50-70 w PRL;**
- **Przedstawienie charakterystycznych cech nowomowy i innych zjawisk socrealizmu (architektura, sztuka użytkowa, rzeźba, plakat, utwory muzyczne itp.);**
- **Wprowadzenie pojęć: konformizm i nonokonformizm;**

Cele operacyjne:

- **uczeń kształci kompetencje komunikacyjne w zakresie odbioru i tworzenia różnych komunikatów ;**
- **uczeń świadomie i krytycznie odbiera dzieło filmowe, kształci i utrwała umiejętność przystosowania elementów świata przedstawionego w sztuce do rzeczywistości (asocjacyjność);**
- **uczeń samodzielnie poszukuje wartości w przedstawionych dziedzinach kultury;**
- **uczeń stosuje techniki komunikowania i odpowiednio je dobiera, a także kształci umiejętność stosowania ich w „teatrze życia codziennego”;**

Czas zajęć: 2 jednostki lekcyjne + projekcja filmu z audiodeskrypcją

Metody: praca metodą stacji z wykorzystaniem pracy w grupach, karty pracy, wykładu, burzy mózgów, dramy.

Środki dydaktyczne: zdjęcia Nowej Huty, makieta typowego budynku, rzeźba, plakat, nagrania muzyczne (piosenki z omawianego okresu oraz tekst przemówienia Wiesława Gomułki), film, karty pracy, wybór tekstów do pracy w grupach, rzutnik multimedialny

Przebieg zajęć:

1. Wprowadzenie do tematu, przedstawienie kontekstu historycznego, politycznego i społecznego z wykorzystaniem zdjęć i materiałów audio:

- a. zdjęcia Nowej Huty, makieta;
- b. rzeźba przedstawiająca Lenina;
- c. plakaty z lat 50tych XX wieku;
- d. nagranie piosenki „Do roboty”;
- e. wypełnienie karty pracy.

2. Stacja I

- poszukiwanie, porządkowanie i przedstawienie informacji o Andrzeju Wajdzie pochodzących z różnych źródeł, w tym ze strony internetowej Filmoteki Szkolnej (patrz bibliografia)

3. Stacja II

- a. wysłuchanie fragmentu przemówienia Wiesława Gomułki
- b. omówienie głównych cech nowomowy
- c. wypełnienie karty pracy.
- d. Tworzenie tekstu w nowomowie – apel do uczniów szkoły o wzięcie udziału w pracach społecznych np. zbieranie stonki, sadzenie lasu, udział w wykopkach

4. Obejrzenie filmu „Człowiek z marmuru” z udziałem deskrybenta.

5. Stacja III

- omówienie postaw głównych bohaterów z wykorzystaniem tekstów z broszury A. Szpulaka– praca w 3 grupach:

- a. Mateusz – Od fascynacji systemem do desperacji;
- b. Agnieszka – Jednostka w walce z systemem;
- c. Redaktor TV – Lojalność wobec systemu.

6. Stacja IV

- postawy konformistyczne i nonkonformistyczne (kinoterapia)
 - a. losowanie członków 2 grup
 - b. bank pomysłów – burza mózgów
 - c. odegranie scenek z przedstawieniem obu postaw

7. Stacja V

- wprowadzenie do pracy domowej: analiza i interpretacja sceny z udziałem redaktora (druga scena filmu od wejścia redaktora)

Praca domowa: Porozmawiaj z rodzicami, dziadkami na temat postaw bohaterów filmu A. Wajdy. Przeprowadź z nimi wywiad o rzeczywistości lat siedemdziesiątych, zwracając szczególną uwagę na ich uczucia.

BIBLIOGRAFIA:

1. Film w edukacji humanistycznej, praca zbiorowa pod red. Ewy Nurczyńskiej-Fidelskiej, PWN, Warszawa 1993;
2. Matusiak B., Drama na lekcjach języka polskiego w szkole średniej, Stentor, Warszawa 2001
3. Most film, Przewodnik dla licealistów, praca zbiorowa pod red. Beaty Żmichowskiej, Stentor, Warszawa 2007, str. 20-25, 65-72;
4. Roman A., Paranoja zapis choroby, Editions Spotkania, Warszawa 1990
5. Słownik filmu, praca zbiorowa pod red. Rafała Syski, Zielona Sowa, Kraków 2005, str.428-429
6. Słownik języka polskiego, praca zbiorowa pod red. Mieczysława Szymczaka, PWN, Warszawa 1992, tom I str. 987. tom II str.389
7. Wojnicka J, Katafiasz O., Słownik wiedzy o filmie, Park, Bielsko-Biała 2005, str.289-294;
8. www.filmotekaszkolna.pl

Karta pracy:

Imię, nazwisko ucznia:

Klasa:

Temat lekcji:

1. Podaj przynajmniej 3 cechy socrealizmu w architekturze i sztuce.

.....
.....
.....
.....
.....

**2. Wymień kilka tytułów filmów w reżyserii Andrzeja Wajdy.
Które z nich oglądałeś/aś**

.....
.....
.....
.....
.....

3. Odwołując się do przemówienia Wiesława Gomułki z 05.06.1957 roku wyjaśnij, jak rozumiesz sens następujących sformułowań:

a. „reakcyjne siły rozkładu”

.....
.....
.....
.....

b. „klasowa nienawiść do Związku Radzieckiego”

.....
.....
.....
.....

c. „anarchistyczny duch szlachecki”

.....
.....

.....
.....

4. Jaką rolę pełnią w filmie zdjęcia kolorowe i biało-czarne?. Uzasadnij odpowiedź redagując minimum 2 zdania.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Korzystając ze „Słownika języka polskiego” wyjaśnij znaczenie pojęć: konformizm, nonkonformizm.

.....
.....

KONSPEKT ZAJĘĆ Z ZAKRESU KINOTERAPII Z WYKORZYSTANIEM FILMOTEKI SZKOLNEJ DLA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

Temat: W innym świecie...w moim świecie.

Cele ogólne:

- Zapoznanie uczniów z filmem „Nienormalni” Jacka Bławuta;
- Wprowadzenie pojęcia *moralność kamery*;
- Zaznajomienie z metodą obserwacji świata od wewnątrz;
- Przedstawienie skomplikowanych relacji świata ludzi pełnosprawnych i niepełnosprawnych;

Cele operacyjne:

- uczeń kształci kompetencje komunikacyjne w zakresie odbioru i tworzenia różnych komunikatów ;
 - uczeń świadomie i krytycznie odbiera dzieło filmowe;
 - uczeń samodzielnie dokonuje oceny postaw bohaterów filmowych i potrafi odnieść tę umiejętność do rzeczywistości;
 - uczeń rozumie skomplikowane relacje pełnosprawnych i niepełnosprawnych;
 - uczeń ma świadomość zagubienia pełnosprawnych w swoim świecie;
- Czas zajęć:** 2 jednostki lekcyjne + projekcja filmu z audiodeskrypcją

Metody: wykład, burza mózgów, wywiad, praca z tekstem, praca w grupach

Środki dydaktyczne: film, wybór tekstów do pracy w grupach, duże arkusze papieru, mazaki, kredki, rzutnik multimedialny, dyktafony

Przebieg zajęć:

- 1. Wprowadzenie do obejrzenia filmu J. Bławuta - portret nauczyciela**
 - **Praca w dwóch grupach: tworzenie plakatu nauczyciela na podstawie fragmentów tekstów literackich (I grupa - frag. *Ferdydurke*, II grupa – frag. *Szóstej klepki*);**
 - **Podsumowanie stworzonych plakatów;**
- 2. Projekcja filmu z audiodeskrypcją;**
- 3. Stworzenie plakatu nauczyciela uczniów niepełnosprawnych:**
 - **Wykorzystanie informacji zawartych w filmie oraz w broszurze W. Otto**
 - **Skonfrontowanie nauczyciela filmowego z rzeczywistym (odwołanie się do doświadczeń z praktyki szkolnej);**
- 4. O trudnościach osoby pełnosprawnej w świecie ludzi niepełnosprawnych i odwrotnie:**
(stosownie do liczby uczniów w zespole klasowym, praca indywidualna, losowanie zadań) – 15 minut na wykonanie zadania.
 - **Zadanie I – przeprowadź wywiad z nauczycielem, który rozpoczął pracę w Ośrodku. Zdobądź informację o tym, co jest dla niego największą trudnością**
 - **Zadanie II – porozmawiaj z nauczycielem, który pracuje w Ośrodku wiele lat. Jak zmieniło się jego postrzeganie osób niepełnosprawnych. Co go najbardziej zaskoczyło?**
 - **Zadanie III- znajdź ucznia pełnosprawnego, który rozpoczął naukę w liceum lub gimnazjum i zapytaj go o uczucia towarzyszące pierwszym dniom w szkole, internacie.**
 - **Zadanie IV – spróbuj porozmawiać z dzieckiem niewidomym z klas szkoły podstawowej. Z czym ma najczęściej kłopotów?**
 - **Zadanie V- dotrzyj do szkolnej kuchni i porozmawiaj z panią, która wydaje posiłki w stołówce. O czym musi pamiętać w swojej codziennej pracy?**
 - **Zadanie VI – porozmawiaj z panią sekretarką. Czy jej praca wymaga innych umiejętności niż praca w szkole masowej?**
 - **Zadanie VII – skontaktuj się z nauczycielem orientacji przestrzennej. Zapytaj go, jak przebiegał egzamin**

instruktorski z perypatologii, i której części egzaminu bał się najbardziej.

- **Zadanie VIII- poszukaj ucznia pełnosprawnego kończącego edukację w Ośrodku i zapytaj o jego doświadczenia ze środowiskiem uczniów niepełnosprawnych.**

5. Prezentacja zgromadzonych (nagranych) informacji.

- **Dyskusja- czy osoby pełnosprawne nie mają trudności w wejściu w świat osób niepełnosprawnych? Jakimi umiejętnościami muszą wykazywać się zarówno osoby pełnosprawne , jak i niepełnosprawne by w pełni się zrozumieć?**

6. Podawanie przykładów z filmu dobrego i złego komunikowania się dwóch światów.

7. Wyjaśnienie na czym polega pojęcie *moralność kamery*. Odniesienie do broszury i innych materiałów źródłowych (patrz bibliografia)

8. Praca domowa – Czego oczekuję od osoby pełnosprawnej? (lub odwrotnie w przypadku ucznia pełnosprawnego)

BIBLIOGRAFIA:

- 1. *Film w edukacji humanistycznej*, praca zbiorowa pod red. Ewy Nurczyńskiej-Fidelskiej, PWN, Warszawa 1993;**
- 2. Gombrowicz Witold, *Ferdydurke*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1995;**
- 3. Musierowicz Małgorzata, *Szósta klepka*, Akapit-Press, Łódź 2002;**
- 4. *Słownik filmu*, praca zbiorowa pod red. Rafała Syski, Zielona Sowa, Kraków 2005, str.45;**
- 5. www.filmotekaszkolna.pl**